

v evropské politice (26.3. – 1. 4. 2018)

Událost týdne:

28. března uspořádalo britské velvyslanectví v Moskvě prezentaci pro zástupce asi 80 ambasad, v jejímž rámci informovalo o poznatcích v kauze bývalého agenta Sergeje Skripala otráveného počátkem března jedem novičok. Předložený dokument zveřejnil ruský list Kommersant, který uvedl, že došlo k přehodnocení viny Ruska z velmi pravděpodobné na „vinu bez sebemenších pochyb“. V dokumentu se uvádí chronologie útoku, popis látky novičok a seznam nepřátelských aktů Ruska za posledních 12 let. K danému dni bylo v reakci na útok vyhoštěno 144 ruských diplomatů z 27 států světa. Již předchozí den označil ruský tisk reakci Západu za „bezpříkladně tvrdou“ a vyhoštění jako koordinovaný krok. Koncem týdne si ruské ministerstvo zahraničí předvolalo 23 zahraničních velvyslanců, předalo jim protestní nótu a oznámilo reciproční vypovězení diplomatů. Vůči Velké Británii byl vyrovnán počet vyhoštěných ruských diplomatů.

26. března proběhla v Bratislavě před budovou Národní rady SR demonstrace proti vládě nově jmenovaného slovenského premiéra Petera Pellegriniho (Smer-SD). Protestující ve svém manifestu uvedli, že požadují vyslovení nedůvěry Pellegriniho vládě a předčasné volby. Národní rada SR požadavkům demonstrujících nevyhověla a Pellegriniho vláda získala důvěru.

27. března oznámil německý Spolkový úřad pro lodní dopravu a hydrografii (BSH), že Německo schválilo výstavbu plynovodu Nord Stream 2 ve svých vodách. Plynovod vedoucí z Ruska obchází Ukrajinu a vede po dně Baltského moře. Proti jeho spuštění je řada zemí střední a východní Evropy. Podle BSH výstavba nepředstavuje žádné riziko pro dopravu nebo životní prostředí. Provozovatel očekává povolení ještě od Ruska, Finska, Dánska a Švédska. Stavbu se snaží blokovat Polsko, podle kterého by došlo k porušení principu diverzifikace a zvýšilo závislost Evropy na Rusku.

28. března si Rusko vyhlášením státního smutku připomnělo tragickou smrt 64 lidí, kteří o několik dní dříve zemřeli při požáru obchodního centra ve městě Kemerovo. Den před státním smutkem demonstrovaly tisíce lidí v centru města a požadovaly demisi guvernéra Amana Tulejeva a pravdivé informace o požáru. Podle ruských vyšetřovatelů pravděpodobně došlo ke zkratu v elektrickém vedení. Na konci téhož týdne oznámil Tulejev rezignaci. Policie již zadržela kvůli požáru několik lidí včetně šéfky firmy, která budovu vlastnila, avšak příčiny požáru se stále zjišťují.

28. března uvedlo ruské ministerstvo zahraničí ve svém prohlášení, že Velká Británie není schopna ochránit ruské občany. Poukázalo mimo jiné na otravu bývalého ruského agenta Alexandra Litviněnka, údajnou sebevraždu kritika Kremlu Borise Berezovského, vraždu jeho přítele Nikolaje Gluškova a na případ Sergeje Skripala. Podle ministerstva za nedávnou otravou někdejšího ruského agenta Skripala a jeho dcery Julije stojí britské tajné služby. Moskva odmítla jakoukoliv odpovědnost. Následující den požádalo Rusko oficiálně Velkou Británii o právní pomoc ve vyšetřování otravy Julije Skripalové. Ruská generální prokuratura v žádosti nezminila Skripala, jelikož má kromě ruského také britské občanství. Rusko požádalo o podrobnosti o okolnostech pokusu o vraždu a kopii vyšetřovacích spisů a zdravotní dokumentaci.

28. března se skotské policii vydala bývalá katalánská ministryně školství Clara Ponsatíová. Místní soud o jejím případném vydání do Španělska, kde je obžalována ze vzpoury a zpronevěry, bude rozhodovat v polovině dubna. Podle svých právníků bude Ponsatíová usilovat o propuštění z vazby na kauci. Katalánský parlament mezitím odhlasoval dvě rezoluce o právech politiků v exilu a nemožnosti vyloučit ze zemí demokraticky zvolené ministry. Rezoluce také hájí právo premiéra Carlese Puigdemonta stát se znovu předsedou tamní vlády a požadují propuštění separatistických politiků zadržovaných ve Španělsku.

Telegraficky

- Dne 26. března varoval výkonný ředitel Světového programu pro výživu (WFP) David Beasley, že přesouvání členů tzv. Islámského státu do Afriky může vyvolat novou uprchlickou vlnu do Evropy.
- Dne 27. března schválili představitelé eurozóny nové půjčky Řecku ve výši 6,7 miliardy eur v rámci záchranného úvěru.
- Dne 30. března začalo na ukrajinském Donbasu platit velikonoční příměří za podpory Německa, Francie, Ruska a Ukrajiny tedy tzv. Normandské čtyřky, jež je garantem minských mírových dohod.

© CEVRO, z. s. 2018

www.cevro.cz, info@cevro.cz

Zpracovala: Monika Zuberová a Jan Fiala

